

СУТНІСТЬ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах господарювання питання діагностики фінансово-економічної діяльності набуває особливо важливого значення для всіх ланок господарської системи. Адже, без точної оцінки та аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства неможливо визначити ефективні шляхи його подальшого розвитку. Знання стану підприємницької діяльності важливе як для управлінського апарату даного підприємства, так і для його акціонерів, банківських установ, фінансових служб, територіальних органів управління, фіскальних органів тощо.

Діагностика фінансово-господарської діяльності підприємства є головним методом забезпечення прибуткової діяльності підприємства. На основі отриманих результатів діагностики керівники різних рівнів приймають управлінські рішення, а також проводиться реструктуризація підприємства з метою пристосування діяльності підприємства до умов навколишнього економічного, політичного, соціального середовища для забезпечення оптимальних результатів діяльності підприємства.

Кожне підприємство, здійснюючи господарську діяльність, вимушене на своєму шляху боротися із різного роду кризами, долати труднощі, перешкоди фінансового, організаційного, техніко-технологічного характеру. Класифікація цих проблем на основі чітко визначених ознак дає змогу їх структурувати, шляхом діагностики визначити з них головні, домінуючі, намітити оптимальні шляхи їх розв'язання.

Існує багато класифікацій проблем, які характерні для функціонування підприємств. Найбільш повною та всебічною є така, де за класифікаційні ознаки взято наступні загальнонаукові принципи: об'єктний, функціональний, структурний та часовий (рис. 1).

Згідно з об'єктним принципом, проблеми умовно поділяють на синтетичні (проблеми більш високого ступеня узагальнення або агрегування) та аналітичні (ті, які описують окремі групи, підгрупи чи часткові проблеми будь-якої із синтетичних проблем). При цьому існують проблеми, які знаходяться на стику або інтегрують дві чи більше проблем, що відносяться як до синтетичних, так і до аналітичних.

Функціональний принцип дозволяє розрізнити проблеми залежно від їх ролі та місця стосовно до певного підприємства. Виходячи з цього принципу, проблеми слід розділяти на

стратегічні і тактичні. До перших слід віднести проблеми розвитку підприємства в ринкових умовах, а до других – проблеми адаптації до умов ринку.

Рис. 1. Узагальнююча класифікація існуючих проблем для підприємств [1]

Використання структурного принципу класифікації дозволяє структурувати наявні проблеми і показати їх з позицій системного підходу, як сукупності взаємодіючих між собою елементів або складових проблем із врахуванням прямих та зворотних зв'язків між ними.

Часовий принцип класифікації використовується для виділення, так званих, першочергових та непершочергових проблем адаптації. Варто підкреслити, що такий розподіл залежить від багатьох обставин, серед яких провідне місце займають потреби і можливості кожного конкретного підприємства.

Дана класифікація є інструментом дослідження наявних проблем підприємств, побудови на цій основі відповідних механізмів їх вирішення, розробки практичних рекомендацій та їх впровадження.

Основними положеннями фінансово-економічної діагностики виступають:

1. Зміст діагностики складають аналіз результатів діяльності підприємства і його стану на даний момент часу та аналіз основних бізнес-процесів підприємства.

2. Фінансові показники повинні аналізуватися в комплексі з іншими «не фінансовими показниками».

3. Принцип розумної достатності: для мети діагностики слід використовувати тільки ті показники, які є інформаційною основою для ухвалення управлінських рішень.

4. Принцип порівнянності: фінансові показники є даремними для ухвалення рішення, якщо менеджер не зіставляє їх з якимись іншими даними, що мають відношення до об'єкту діагностики.

5. Принцип тимчасової узгодженості: фінансова діагностика повинна проводитися відповідно до конкретного часового регламенту, наприклад, раз в рік проводиться великомасштабна діагностика, а раз на місяць здійснюється моніторинг вибіркового фінансових показників.

6. Діагностика повинна закінчуватися лаконічним представленням основних висновків, наприклад, у формі SWOT-аналізу.

Фінансова діагностика покликана сприяти прийняттю управлінських рішень через оцінку фінансових симптомів підприємства.

Для фінансово-економічної діагностики застосовуються моделі, які дозволяють структурувати та ідентифікувати взаємозв'язки між основними та опосередкованими показниками. Існують три основні типи моделей діагностики фінансового стану підприємства: 1) описові; 2) предикативні; 3) нормативні.

Залежно від мети фінансово-економічної діагностики досліджуються різні показники. Однак, жоден з них індивідуально не дає достатньої інформації про умови функціонування та прибутковості фірми. Лише оцінка певної групи показників дає підстави для здійснення ґрунтовних висновків. Існує безліч класифікацій показників фінансової діяльності фірми. Проте, більшість економістів виділяє такі групи відносних показників: коефіцієнт прибутковості (рентабельності), ліквідності, стабільності та акціонерного капіталу.

Якість фінансової діагностики залежить від застосованої методики, достовірності даних фінансової звітності, а також від компетенції фахівця. Від того, наскільки якісно проведено фінансову діагностику, залежить ефективність управлінських рішень, а відтак – результативність діяльності підприємства в цілому [1].

Список використаних джерел:

1. Кривов'язюк І. В. Економічна діагностика: Фінансова діагностика: Сутність та необхідність використання фінансової діагностики. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mobile.pidruchniki.com/1864061353587/ekonomika/finansova_diagnostika